

Kan Bankası ve kan nakil merkezlerinin döner sermaye ile idaresine dair kanun lâyihası ve Sağlık ve Sosyal Yardım, Maliye ve Bütçe komisyonları raporları (1/372)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Umum Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71/2312, 6/1004

12 . IV . 1952

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Kan Bankası ve Kan Nakil Merkezlerinin Döner Sermaye ile İdaresi hakkında Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 26 . III . 1952 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısının gerekçesiyle birlikte sunulmuş olduğunu saygılarımla arz ederim.

Başbakan
A. Menderes

GEREKÇE

Sulh ve harb zamanlarında vatandaşların sağlığını korumak ve bu maksatla ücretli ve ücretsiz kan temin ederek muhafaza eylemek, kan mahsulüleri ve kuru plazma elde etmek, kan nakil işlerini görmek ve kan istokları yapmak üzere memleketin müsait bir yerinde Kan Bankası ve muhtelif sağlık tesislerinde kan nakil merkezleri teşkiline ve bunların bir milyon liralık döner sermaye ile idaresine zaruret görülmüş ve bu sebeple ekli kanun tasarısı hazırlanmıştır.

Sermaye kaynakları tasarının 2 nci maddesinde gösterilmiştir. Bu kaynakların hâsılı, bankanın tevsiine hastanelerle, sağlık merkezlerinde ve diğer lüzum görülecek sağlık tesislerinde kan nakil merkezleri teşkiline harcanacaktır.

Hizmetin âcil ve hayati vakalara taallûku dolayısıyla mevzuatın formalitelerinden iktinabedilmesi için yapılacak alım ve satımların Genel Muhasebe ve İhale kanunlarıyla Sayıştayın Kablesarf Vizesine tâbi tutulmaması maksadiyle üçüncü madde hazırlanmış ve fakat sermaye muamelelerinin Sayıştayın tetkikına arz olunması için de maddeye bir fıkra ilâve olunmuştur.

Döner sermayenin muhasebe muameleleri ayrı bilgi ve ihtisasa ihtiyaç gösterdiği cihetle bu vasıfları haiz muvazzaf memurlara bu hizmetin gördürülebilmesi için kendilerine hizmetin vüsat ve ehemmiyetine göre bakanlığımızca âzami haddi 100 liraya kadar takdir edilecek munzam bir ücret verilmesini teminen dördüncü maddeye hükümler konulmuştur.

Sermayenin muhasebe usulleriyle, kayıt ve defterleriyle satın alınacak veya ihtiyaç sahiplerine paralı veya parasız verilecek kan rayiçlerinin ve bu hususta tatbiki icabeden hükümlerin Maliye Bakanlığı ile müştereken tesbiti maksadiyle beşinci madde hazırlanmıştır.

1951 - 1952 yılları bakanlığımız bütçesine kan bankası genel giderleri olarak konulmuş olan ödeneklerle 1951 yılında İstanbul Belediyesi tarafından bakanlığımıza teberru olunan 50 000 lira mukabilinde satın alınmış ve alınacak tesislerin kıymetlendirilerek ilk sermaye ittihazını temin için kanuna geçici madde eklenmiştir.

Döner sermaye gelirleri, Gelir Vergisi ve Veraset ve İntikal Vergisi kanunlarının istisnaları dâhilinde bulunduğundan tasarıya istisnaya dair ayrıca hüküm konulmamıştır.

Sağlık ve Sosyal Yardım Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Sağlık ve Sos. Y. Ko.

Esas No. 1/372

Karar No. 24

7 . VII . 1953

Yüksek Reisliğe

Kan Bankası ve kan nakil merkezlerinin döner sermaye ile idaresine dair olup Yüksek Reislikçe komisyonumuza 14 . IV . 1952 tarihinde havale buyurulan kanun lâyihası Hükümet temsilcileri huzuriyle müzakere ve tetkik edildi.

Kan bankalarını döner sermayeye bağlama-dıkça işler bir hale getirmek kabil olamamıştır. Muhtelif milletlerin yaptıkları tecrübelerden ilham alınarak kan verenlere muayyen bir ücret ödenmesi suretiyle şimdilik bu bankaların daha çok kan ve kuru plazma temin edebilecekleri kanaati hâsıl olmuştur. Ayrıca taze kan ve kuru plazma satış imkânları da ancak bu suretle mümkün olabilecektir. Hükümet mümes-sillinin hasta gelir giderlerinden en zaruri ve en tehlikeli vakalar için en az yılda 100 bin lira-lık bir tediyenin yapıldığı da ifade edilmiştir. Buna göre daha esash tesisler vücuda getirilinceye kadar mevcut âcil ihtiyaca cevap verebi-lecek mahiyette görülen kanun lâyihası tadilen ve ekseriyetle kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Maliye Komisyonuna ve-rilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Sağlık ve Sos. Y. Ko. Reisi

Ankara

T. V. Öz

Sözcü

Çoruh

A. R. Sağlar

Kâtip

Çorum

S. Baran

Bilecik

T. Oran

Eskişehir

Ekrem Baysal

İmzada bulunamadı

İstanbul

A. V. Bayar

Kars

E. Oktay

Konya

S. S. Burçak

Niğde

H. Ülkü

Sinob

Söz hakkım vardır

M. Tümerkan

Sivas

B. Taner

Balıkesir

M. Tunçay

Çankırı

K. Çığman

İçel

A. Köksal

İstanbul

S. Yaver

Kayseri

A. R. Kılıçkale

Malatya

H. Fırat

Ordu

Z. M. Sezer

İzmir

N. İncekara

Koçali

Z. Atıg

Manisa

F. İlker

Sinob

A. Ş. Şavlı

Sivas

N. Ağacıkoğlu

Tekirdağ

Z. Erataman

Maliye Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Maliye Komisyonu

Esas No. 1/372

Karar No. 10.

4 . XII . 1953

Yüksek Reisliğe

Kan Bankası ve kan nakil merkezlerinin döner sermaye ile idaresine dair kanun lâyihası Maliye, Sağlık ve Sosyal Yardım vekâletlerinin temsilcilerinin iştiraki ile komisyonumuzca tet-kik ve müzakere olundu.

Gerekçe üzerinde cereyan eden görüşmeler ve

Hükümet temsilcilerinden alınan izahata naza-ran sulh ve harb zamanlarında vatandaş sağlığı bakımından ehemmiyeti büyük olan kan ve kan mahsullerinin stoklarını meydana getirmek ga-yesi ile hazırlandığı anlaşılan bu lâyihamın he-yeti umumiyesi komisyonumuzca kabule şayan

görülerek Sağlık ve Sosyal Yardım Komisyonunun metni üzerinde maddelerin müzakeresine geçildi.

Başlık aynen kabul edildi.

1 nci maddede geçen (Bakanlığının) kelimesi Teşkilâtı Esasiye Kanunumuzdaki istilâhlara uyularak (Vekâletinin) şeklinde değiştirildi.

1 000 000 liralık döner sermaye, Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâleti temsilcisinin izahatına göre, halen mevcut 7 kan bankası cihazı ile yeniden alınacak cihazların kıymetleri mecmuu takriben 400 000 liraya baliğ olmasına, lâyiha-nın geçici maddesi hükmü ise bu 400 bin liranın döner sermayeye ithalini âmir bulunmasına göre geri kalan 600 bin lira, yeni cihazlar almak, Kan bankası tesisleri vücuda getirmek ve parayla kan almak gibi hizmetlerin ehemmiyet ve vüsati karşısında komisyonumuzca kifayetsiz görüldü ve 2 000 000 liraya çıkarılmak suretiyle madde kabul edildi.

İkinci madde aynen kabul edildi.

Üçüncü maddede geçen « Sayıştay » kelimesi « Divanı Muhasebat » şeklinde değiştirilerek madde kabul edildi.

Dördüncü madde aynen kabul edildi.

Beşinci maddede tadat olunan muameleler meyanına (Bağış) lara da yer verilmek suretiyle madde tadilen kabul edildi.

Geçici madde, Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edildi.

Altıncı malde (Bu kanun neşri tarihinden muteberdir) şeklinde tadilen kabul edildi.

Yedinci madde (Bu kanun hükümlerini icraya İera Vekilleri Heyeti memurdur.) şeklinde tadilen kabul edildi.

Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Riyasete sunulur.

Maliye Komisyonu Reisi

Amasya

H. Koray

Kâhip

Diyarbakır

M. Remzi Bucak

İmzala bulunamadı

Erzurum

S. Erduman

Niğde

H. Arıbaş

İmzada bulunamadı

Seyhan

Z. Akçalı

Yozgal

F. Nizamoğlu

İmzada bulunamadı

Sözcü

Zonguldak

F. Açksöz

Çorum

Ş. Gürses

Kocaeli

L. Tokoğlu

Malatya

E. Doğan

İmzada bulunamadı

Siird

C. Yardım

İmzada bulunamadı

Zongullak

R. Sivişoğlu

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Bütçe Komisyonu

Esas No. 1/372

Karar No. 82

29 . I . 1954

Yüksek Reisliğe

Kan Bankası ve kan nakil merkezlerinin döner sermaye ile idaresi hakkında Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâletince hazırlanan ve İera Vekilleri Heyetince Yüksek Meclise arzı kararlaştırılıp Başvekâletin 12.IV.1952 tarihli ve 6/1004 sayılı tezkeresiyle gönderilen kanun lâyihası, Sağlık ve Sosyal Yardım ve Maliye komisyonları raporlarıyla birlikte Komisyonumuza havale edilmiş olmakla Sağlık ve Sosyal Yardım Vekili ve Maliye Vekâleti Bütçe ve Malî Kontrol Umum Müdürü hazır oldukları

halde tetkik ve müzakere edildi.

Kanun lâyihası; esbabı mucibesinde de arz ve izah edildiği üzere sulh ve harb zamanlarında vatandaşların sağlığını korumak ve bu maksatla ücretli ve ücretsiz kan temin ederek muhafaza eylemek, kan mahsulleri ve kuru plâzma elde etmek, kan nakil işlerini görmek ve kan stokları yapmak üzere memleketin müsait bir yerinde Kan Bankası ve muhtelif sağlık tesislerinde kan nakil merkezleri teşkil etmek üzere bir milyon liralık döner sermaye verilmesi tek-

lif edilmektedir.

Lâyihanın Komisyonumuzda müzakeresi sırasında Sağlık ve Sosyal Yardım Vekili 1953 yılı bütçesine mevzu tahsisat ile Kan Bankası tesmiye edilen cihazlardan 5 adet satın alıp bâzı vilâyetlerimizde faaliyete geçildiği ve bu meselenin diğer memleketlerdeki tekâmül vaziyetinin memleketimizde de tatbiki zarureti sulh zamanında olduğu gibi harb zamanında daha şiddetli hissedileceğini ifade etmiş ve kanunun sevkını mucip sebepler Komisyonumuzca da yerinde görülerek lâyihayı bidayeten tetkik eden Maliye Komisyonunun hazırladığı metin üzerinde maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Birinci madde Maliye Komisyonunun, ikinci madde Sağlık ve Sosyal Yardım Komisyonunun, üçüncü madde Maliye Komisyonunun, dördüncü madde Komisyonumuzca yeniden tanzim edilmek suretiyle ve beşinci madde ise Maliye Komisyonunun değiştirişleri veçhile aynen kabul edilmiştir.

Kanun lâyihasının heyeti umumiyesi ve birinci maddesinin görüşülmesi sırasında döner sermayenin birinci maddede tadat olunan işlere tahsis olunacağı ve döner sermayeden tesisat vücuda getirilemeyeceği ve âmme hizmeti bakımından Sağlık Vekâleti bünyesinde bu maksatla meydana getirilecek tesisat için bütçeye ayrı tahsisat konulması lüzumu Komisyonumuzca kabul edilmiş olduğundan dolayı bu vaziyet muvacehesinde geçici maddenin tedvinine lüzum görülmediğinden tay, 6 ve 7 nei

maddeler ise şeklen değiştirilmek suretiyle kabul edilmiştir.

Bu suretle yeniden hazırlanan kanun lâyihası öncelik ve ivedilikle görüşülmesi temenniisiyle Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis

Rize

Hükümet teklifinde mevcut geçici maddenin kabul edilmesi lüzumuna kaniim. Bu kayıt ile kanun lâyihasını kabul ediyorum.

Söz hakkım mahfuz.

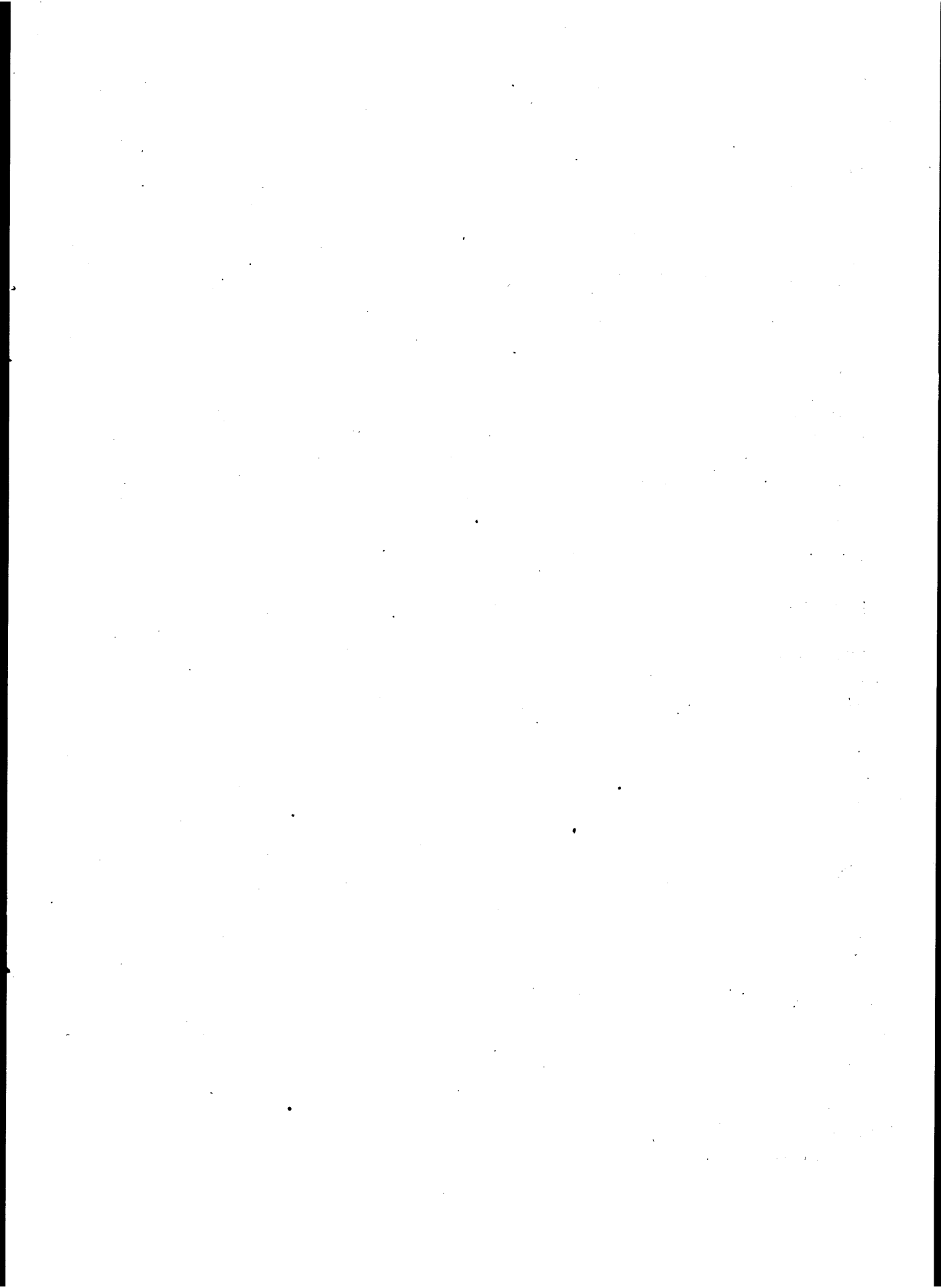
İ. Akçal

Reis V.
İstanbul
H. Hüsmen
Antalya
A. Sarıoğlu
Diyarbakır
Y. Azizoğlu
İmzada bulunamadı

Giresun
M. Şener
Kırklareli
Ş. Bakay
Malatya
M. S. Eti
Ordu
R. Aksoy
Seyhan
S. Barı

Bu rapor Sözcüsü
Konya
M. A. Ülgen
Çanakkale
K. Akmanlar
Gaziantep
E. Cenani

İzmir
T. Gürerk
Konya
R. Birand
Muğla
N. Özsan
Rize
O. Kavrakoğlu
Sivas
H. İmre

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Kan Bankası ve Kan Nakil Merkezlerinin Döner Sermaye ile İdaresine dair kanun tasarısı

MADD 1. — Sulh ve harb zamanlarında kan stokları yapmak, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının lüzum göreceği sağlık tesislerinde kan nakil merkezleri kurmak, kan nakil işlerini görmek ve kan mahsulleri satışı yapmak üzere (1 000 000) liralık (Kan Bankası döner sermayesi) tesis olunmuştur.

MADDE 2. — Kan Bankası döner sermayesinin kaynakları şunlardır;

- A) Devlet Bütçesine konulacak ödenekler,
- B) Satışların maliyetine ilâve edilecek % 5 ler,
- C) Bağışlar,
- D) Diğer çeşitli gelirler.

MADDE 3. — Döner sermaye muamelâtı 1050 sayılı Genel Muhasebe Kanunu ile 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunu hükümlerine, Sayıştayın vize ve murakabesine tâbi değildir.

Ancak döner sermayenin her yıl sonunda tanzim olunan bilânçoları gider ve gelir belgeleriyle birlikte Sayıştayın tetkikına arz olunur.

MADDE 4. — Kendilerine ek görev olarak döner sermaye saymanlığı veya memurlukları verilen maaşlı veya ücretli memur ve müstahdemlere döner sermayenin gelirinden ayda 30 liradan 100 liraya kadar Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca takdir olunacak ücret verilebilir.

MADDE 5. — Sermayenin işletilmesi, hesap usulleri ve alım, satım muamele ve tarifeleri Maliye ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlıklarınca müştereken tesbit olunacak esaslara göre yapılır.

GEÇİCİ MADDE — Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte muhtelif hastanelerdeki kan nakil merkezlerine ait tesisat kıymetlendirilerek döner sermayeye ithal olunur. Kıymetlendirmeye bu tahsisatın fatura kıymetleri ile aşınma payları esas tutulur.

SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Kan Bankası ve Kan Nakil Merkezlerinin Döner Sermaye ile İdaresine dair kanun lâyihası

MADDE 1. — Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının lüzum göreceği sağlık tesislerinde kan nakil merkezleri kurmak, sulh ve harb zamanlarında taze kan ve kuru plâzma stokları yapmak, kan nakil işlerini görmek ve kan mahsulleri alım ve satışı yapmak üzere (1 000 000) liralık (kan bankası döner sermayesi) tesis olunmuştur.

MADDE 2. — Kan Bankası döner sermayesinin kaynakları şunlardır :

- A) Devlet Bütçesine konulacak ödenekler;
- B) Satışların maliyetine ilâve edilecek % 10 lar;
- C) Bağışlar;
- D) Diğer çeşitli gelirler.

MADDE 3. — Döner sermaye muamelâtı 1050 sayılı Genel Muhasebe Kanunu ile 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunu hükümlerine tâbi değildir.

Ancak döner sermayenin her yıl sonunda tanzim olunan bilânçoları gider ve gelir belgeleriyle birlikte Sayıştayın tetkikına arz olunur.

MADDE 4. — Kendilerine döner sermaye saymanlığı veya memurlukları verilen maaşlı veya ücretli memur ve müstahdemlere döner sermayenin gelirinden ayda 30 liradan 100 liraya kadar Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâletince takdir olunacak ücret verilebilir.

MADDE 5. — Sermayenin işletilmesi, hesap usulleri ve alım, satım muamele ve tarifeleri Maliye ve Sağlık ve Sosyal Yardım vekilliklerince müştereken tesbit olunacak esaslara göre yapılır.

GEÇİCİ MADDE — Hükümetin geçici maddesi aynen kabul olunmuştur.

MALİYE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Kan Bankası ve Kan Nakil Merkezlerinin Döner Sermaye ile İdaresine dair kanun lâyihası

MADDE 1. — Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâletinin lüzum göreceği sağlık tesislerinde kan nakil merkezleri kurmak, sulh ve harb zamanlarında taze kan ve kuru plazma stokları yapmak, kan nakil işlerini görmek ve kan mahsulleri alım ve satışı yapmak üzere (2 000 000) liralık (Kan Bankası döner sermayesi) tesis olunmuştur.

MADDE 2. — Sağlık ve Sosyal Yardım Komisyonunun değıştirişî veçhile aynen kabul edildi.

MADDE 3. — Döner sermaye muamelâtı 1050 sayılı Genel Muhasebe Kanunu ile 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunu hükümlerine tâbi değıldir.

Ancak döner sermayenin her yıl sonunda tanzim olunan bilânçoları gider ve gelir belgeleriyle birlikte Divanı Muhasebatın tetkikına arz olunur.

MADDE 4. — Sağlık ve Sosyal Yardım Komisyonunun değıştirişî veçhile aynen kabul edildi.

MADDE 5. — Sermayenin işletilmesi, hesap usulleri ve alım, satım ve bağış muamele ve tarifeleri Maliye ve Sağlık ve Sosyal Yardım vekilliklerince müştereken tesbit olunacak esaslara göre yapılır.

GEÇİCİ MADDE — Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edildi.

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Kan Bankası ve Kan Nakil Merkezlerinin Döner Sermaye ile İdaresine dair kanun lâyihası

MADDE 1. — Maliye Komisyonunun birinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Sağlık ve Sosyal Yardım Komisyonunun ikinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Maliye Komisyonunun üçüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Kendilerine ek görev olarak döner sermaye saymanlığı veya memurlukları verilen maaşlı veya ücretli memur ve müstahdemlere döner sermayenin gelirinden ayda 30 liradan 100 liraya kadar Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâletince takdir olunacak ücret verilebilir.

MADDE 5. — Maliye Komisyonunun 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 7. — Bu kanunu Maliye ve Sağlık ve Sosyal Yardım bakanları yürütür.

Başbakan	Devlet Bakanı
<i>A. Menderes</i>	Başbakan Yardımcısı
	<i>S. Ağaoğlu</i>
Devlet Bakanı	Adalet Bakanı
	<i>R. Nasuhioğlu</i>
Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı ve
<i>H. Köymen</i>	Devlet B. V.
	<i>F. L. Karaosmanoğlu</i>
Dışişleri Bakanı	Maliye Bakanı
<i>F. Köprülü</i>	<i>H. Polatkan</i>
Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık Bakanı
<i>T. İleri</i>	<i>K. Zeytinioğlu</i>
Eko. ve Ticaret Bakanı	Sa. ve So. Y. Bakanı
<i>M. Ete</i>	<i>Dr. E. H. Üstündağ</i>
G. ve Tekel Bakanı	Tarım Bakanı
<i>S. Yırcalı</i>	<i>N. Ökmen</i>
Ulaştırma Bakanı	Çalışma Bakanı ve
<i>S. Kurtbek</i>	İşletmeler Bakanı V.
	<i>N. Össon</i>

MADDE 6. — Hükümetin 6 ncı maddesi ay-
nen kabul olunmuştur.

MADDE 7. — Bu kanunu Maliye ve Sağlık ve
Sosyal Yardım vekilleri yürütür.

Mal. K.

MADDE 6. — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 7. — Bu kanun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

B. K.

MADDE 6. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

MADDE 7. — Bu kanunun hükümlerini icraya Maliye ve Sağlık ve Sosyal Yardım vekilleri memurdur.

